

Børn drilles med død forældre

Sygdom eller død i hjemmet øger følelsen af at blive mobbet i skolen, viser rapport. Især stemningen i klassen spiller ind.

TRIVSEL I SKOLEN

Børn og unge, der har en alvorligt syg mor, far eller søskende – eller mister en af dem – føler sig mere udsat for mobning end deres kammerater. Det viser en undersøgelse, som Center for Ungdomsforskning har lavet for Børn, Unge og Sorg.

Konklusionen stemmer godt overens med de fortællinger, rådgiverne får hos Børn, Unge og Sorg, der har ti sorggrupper i landet.

»Det, vi hører, er, at de her børn og unge bliver drillet, mobbet og føler sig meget isoleret, fordi kammeraterne sjældent ved, hvad de skal stille op«, siger direktør Preben Engelbrekt.

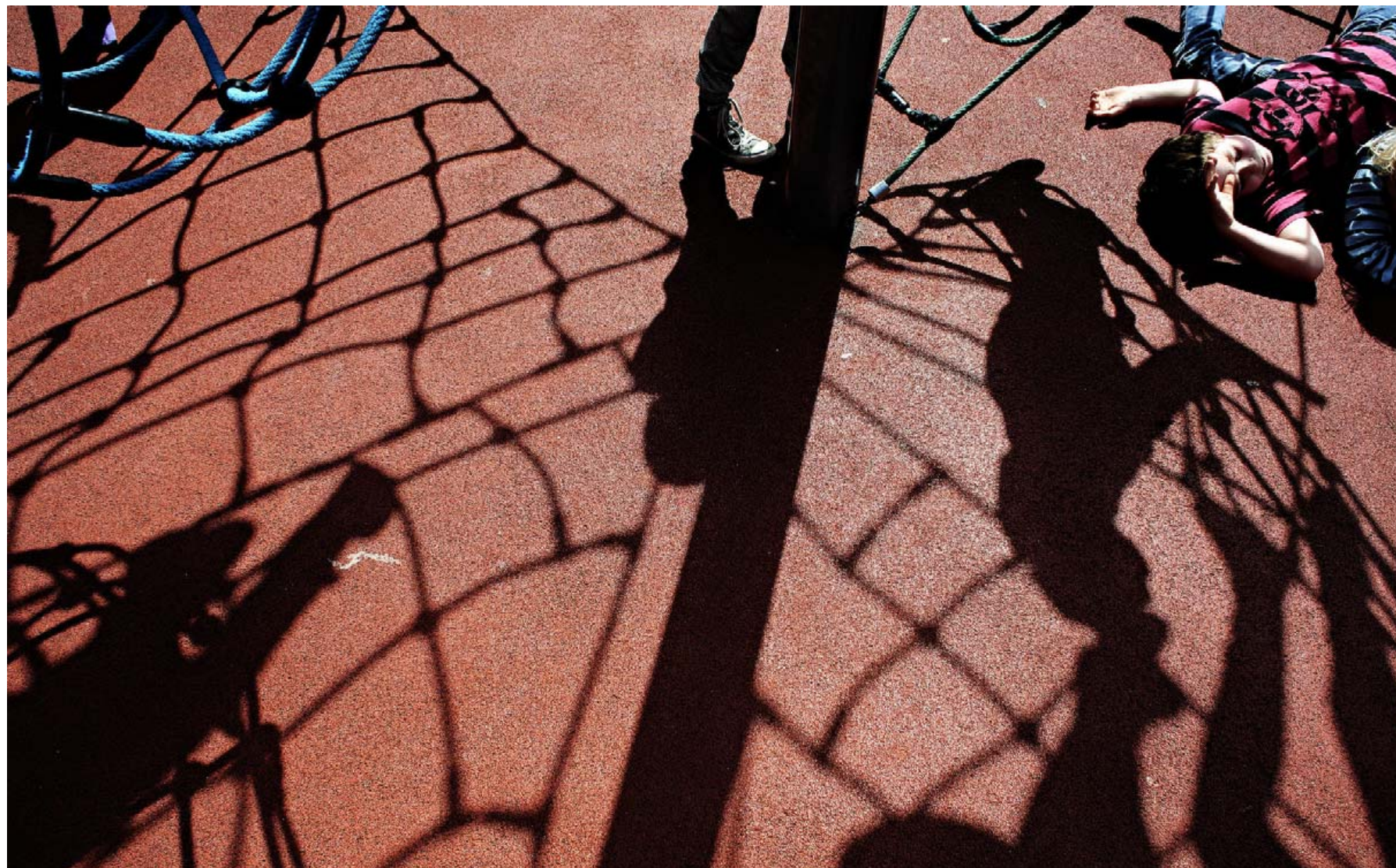
PERNILLE MAINZ

Undersøgelsen bygger på interview med knap 3.500 mellem 15 og 24 år. Mens 23,3 procent af de unge, der har haft en alvorligt syg forælder eller søskende, siger, at de ofte har været udsat for mobning i skoletiden, gælder det for 23,8 procent af dem, der har mistet en mor, far eller søskende. For de unge, der hverken har prøvet det ene eller det andet, er andelen 17,5 procent.

Preben Engelbrekt, der også er psykoterapeut og socialrådgiver, giver gruppeterapi til teenagere med alvorligt syge forældre. »En typisk reaktion fra kammeraterne er: Det er bare en måde, du vil gøre dig interessant på«, siger han og tilføjer:

»Og når de endelig tager sig sammen til at fortælle klassen, at deres forælder er meget syg, er det ikke ualmindeligt med reaktioner som: Og hvad så? Der er en anden i klassen, der har mistet en forælder – du har begge dine endnu.«

Ifølge Preben Engelbrekt kan følelsen af at blive mobbet forstærkes af, at børn og unge, der mister eller oplever alvorlig sygdom, hurtigt bliver meget modne og let opfattes som »arrogante og højrovede« af kammeraterne, hvilket øger risikoen for at blive isoleret eller mobbet.

FØLELSERNE UDENPÅ. Leg i skolegården. Børn og unge, der har mistet en forælder, føler sig imidlertid ofte mobbet i skolen. Tit handler det om, at de selv er ekstremt sårbare, siger leder af sorggruppe.

Arkivfoto: Martin Lehmann

Den primære årsag til selve mobningen ligger dog ikke i selve det at have en alvorligt syg eller død mor eller far, fortæller professor og forsker i mobning Dorte Marie Søndergaard ved Aarhus Universitet, DPU. Om barnet bliver mobbet, afhænger meget af stemningen i klassen, der skabes af både læreren, elever og forældre, forklarer hun:

»Risikoen for mobning øges, hvis stem-

ningen er, at det er okay at håne og nedgøre hinanden, og hvis klassen er fuld af spændinger og hierarkikampe. Der kan være en generel angst for, om man er værdig til at være med i gruppen. Det kan sætte gang i mobning.«

»Er klassen derimod velfungerende, bliver det mindre interessant for kammeraterne at bruge hinandens sårbarhed til selv at komme højere op i hierarkiet. I stedet vil kammeraterne være solidariske, og risikoen for at blive mobbet med sygdom og død vil være mindre«, fortæller forskeren.

Mobningen er ikke reel

Men til akut behandling af alkohol-abstinenser er der ikke belæg for, at det virker, siger Jette Dam-Hansen.

For 57 kr. alkoholbehandling Undersøgelsen følger op på en tilsvarende for tre år siden, og Lægeforeningen konstaterer, at der ikke er sket ret mange fremskridt. Ganske vist har flere kommuner fået en alkoholpolitisk handleplan – sådan én er der nu i seks ud af ti kommuner – men kommunerne behandler alligevel ikke flere patienter end før.

børn på skolen, der har syge forældre, eller som har mistet en.

»Jeg kan ikke nikke genkendende til, at børnene bliver mobbet. Men jeg kan pege på elever, der føler sig mobbede eller forfulgte, hvor jeg tænker, at det ligger hos barnet selv. De bliver mere sårbare«, fortæller læreren og giver et eksempel.

»Jeg har en dreng hvis far er død, og som plejede at lave kage, når drengen skulle have kage med i skole. Da det igen blev hans tur, købte moderen muffins i Rema, og det blev drengen drillet med i klassen. Tidligere ville han kunne grine ad det, men det er han ikke i stand til nu. Nu føler han det som mobberi. Noget af det, vi snakker om i sorggruppen, er, hvordan børnene bliver hårdhuede igen«, siger Marlene Rosgaard.

Samme oplevelse har Eddie Simonsen, der er far til Veronica på 11 år, som mistede

sin mor sidste sommer. I øjeblikket kæmper hun med en følelse af at være sårbar og meget modtagelig for, hvad andre siger.

»Hun føler sig lidt udenfor på grund af tabet af sin mor og siger selv, at hun ville ønske, hun ikke blev så nemt såret. Tit får hun skældud af de andre piger, fordi hun bliver så hurtig vred på dem, og så kommer hun til at være lidt udenfor«, forklarer faderen.

Selv om Veronica er blevet drillet af nogle af drengene med, at hun ikke længere har sin mor, opfatter Eddie Simonsen det ikke som »decideret drilleri eller mobning«.

»Generelt er det nogle søde drenge, der er i klassen. Når man ikke selv har mistet, har man ikke en fornemmelse af, hvor hårdt sådan noget slår«, siger han.

pernille.mainz@pol.dk

Sorg: Brug for flere grupper

Kommunerne må komme på banen, siger Børn, Unge og Sorg.

PERNILLE MAINZ

Omfanget af sorggrupper til børn og unge, der har mistet en forælder, er utilstrækkeligt. Sådan lyder det fra både Kræftens Bekæmpelse og rådgivnings- og forskningscentret Børn, Unge og Sorg. 14.000 skolebørn har ifølge Danmarks Statistik mistet en forælder. På landsplan er der 260 grupper, hvoraf 40 er på skoler i 11 kommuner. Ofte er der ventetid for at komme til. I tre af kommunerne er det Kræftens Bekæmpelse, der står for at uddanne lærere og pædagoger til at hjælpe børnene.

»Der er brug for, at alle kommuner både opretter grupper for de forholdsvis velfungerende børn, men også grupper for dem, der har brug for reel psykologisk behandling. Det gælder for tre ud af ti«, siger direktør i Børn, Unge og Sorg, Preben Engelbrekt.

Det er et ret omfattende tiltag?

»Ja, men børnene er der jo. Og ja, der er allerede sorggrupper, men de drives af frivillige. Kommunerne må gøre noget, det er de forpligtet til ifølge loven«, siger Engelbrekt, der samtidig peger på lyspunkter.

96 procent af landets folkeskoler har nemlig en omsorgshandleplan, der har til formål at hjælpe lærere og pædagoger, når et barn oplever kritisk sygdom eller dødsfald.

»Men planerne tager hånd om barnet lige efter. Ofte går der et halvt år, før børnene rigtig har forstået, hvad der er sket.«

Jane Findahl (SF), formand for børne- og kulturudvalget i Kommunernes Landsforening (KL), er »overbevist om«, at børnene har mulighed for at få hjælp, i hvert fald på individuelt plan. »Men man skal fremme det, at børnene kan være sammen i sorggrupper«, erkender hun.

Alkoholmisbrugere får ikke hjælp mod årsagen til drikkeriet

Kommuner afviser kritik fra læger, men erkender, at de skal blive bedre til at tage sig af misbrugeres psykiske lidelser.

ALKOHOLBEHANDLING

FLEMMING CHRISTIANSEN

Hver anden, der behandles for alkoholmisbrug, har oveni en psykiatrisk lidelse som ADHD, angst, depression eller andet – alligevel undersøger alkoholbehandlerne i seks ud af ti kommuner ikke deres patienter for psykiske lidelser. Det kan betyde, at misbrugsbehandlingen slet ikke virker, fordi der ikke tages fat i misbrugernes grundlæggende

de psykiske problemer, som har ført til, at de drikker for meget.

Sådan konkluderer Lægeforeningen på baggrund af en undersøgelse af, hvordan kommunerne griber opgaven an med ambulans behandling af mennesker med alkoholmisbrug – en opgave, kommunerne fik overdraget i 2007.

Lægerne er generelt så lidt imponerede over kommunernes indsats, at formanden for foreningens forebyggelsesudvalg, Jette Dam-Hansen, antyder, at man kunne flytte den sygehuslignende behandlingsopgave tilbage til regionerne.

»Det er skuffende at konstatere, at selv om Kommunernes Landsforening taler meget om at styrke det nære sundhedsvæsen, er alkoholområdet prioriteret så lavt. I det mindste bliver landspolitikkerne nødt til at definere nogle stærkere krav til kommunerne og se på, om opgaven er placeret det rigtige sted«, siger hun.

Undersøgelsen, som er foretaget af Sta-

tens Institut for Folkesundhed blandt både kommuner og læger, viser også, at mange kommuner bruger metoder, som ikke lever op til Sundhedsstyrelsens krav om videnskabeligt underbyggede behandlinger. Rapporten beskriver eksempelvis, at næsten halvdelen af kommunerne anvender akupunktur til at bekæmpe abstinenser med.

»Vi er ikke generelt imod akupunktur, men til akut behandling af alkohol-abstinenser er der ikke belæg for, at det virker«, siger Jette Dam-Hansen.

For 57 kr. alkoholbehandling

Undersøgelsen følger op på en tilsvarende for tre år siden, og Lægeforeningen konstaterer, at der ikke er sket ret mange fremskridt. Ganske vist har flere kommuner fået en alkoholpolitisk handleplan – sådan én er der nu i seks ud af ti kommuner – men kommunerne behandler alligevel ikke flere patienter end før.

«Det kan ikke være rigtigt, at kvaliteten af indsatsen er så afhængig af, hvilken adresse man bor på»
Jette Dam-Hansen, Lægeforeningen

Over halvdelen af kommunerne driver eget alkoholambulatorium, men kun hver fjerde samarbejder med andre kommuner. Selv små kommuner insisterer på at gå solo. Efter Lægeforeningens opfattelse strider det imod kommunalreformens hensigt om, at kommunerne skal gå sammen

om opgaver, der kræver specialviden. Jette Dam-Hansen anerkender, at der en del steder gøres en god indsats. I snit bruger kommunerne 57 kroner per indbygger på alkoholbehandling.

»Det kan bare ikke være rigtigt, at kvali-

teten er så afhængig af, hvilken adresse man bor på«. Hun understreger, at alkoholproblemet ikke udelukkende handler om »manden på bænken«.

»Vi taler ofte om mennesker med familie og børn og arbejde, der skal have hjælp, hvis vi skal undgå de store sociale problemer, alkoholproblemer fører til.«

Seks ud af ti læger i undersøgelsen finder udbuddet og kvaliteten af alkoholbehandling i kommunerne »utilstrækkelig« eller »nogenlunde med mangler«.

»Vi skal være skarpere«

Formanden for kommunernes social- og sundhedsudvalg, Anny Winther, der er venstreborgmester i Rebild, erkender, at kommunerne skal være »skarpere« til at udrede misbrugernes psykiatriske sygdomme. Hun kan også godt følge Lægeforeningens råd om, at der skal være mere sundhedsfagligt personale i kommunernes ambulatorier. Men helt så sort et

billede som det, lægerne tegner, kan hun ikke genkende.

»Indtil nu har over 300 kommunale medarbejdere taget en uddannelse på alkoholområdet, der kan sidestilles med en diplomuddannelse, og rigtig mange kommuner har nu alkoholpolitikker for hele kommunen«, påpeger hun.

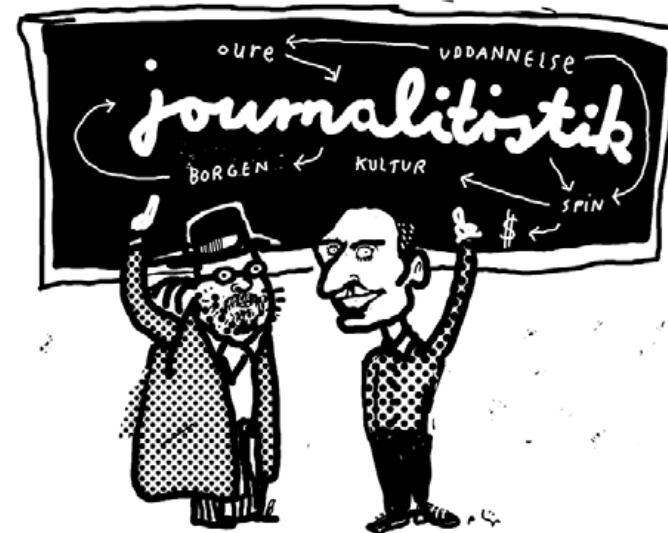
Når der lyder kritik af, at antallet af borgere i kommunal behandling ikke stiger, kan det hænge sammen med, at mange i stedet får antabus hos deres praktiserende læge, understreger Anny Winther.

At flytte behandlingsindsatsen tilbage til regionerne giver slet ikke mening for Anny Winther:

»Det er netop i kommunerne, vi kan fange alkoholproblemer hos borgerne tidligt, for eksempel på jobcentrene, og hvor vi tværfagligt kan sætte ind over for hele familien. Vi kan fastholde kontakten til borgerne, fordi vi er tæt på.«

flemming.christiansen@pol.dk

VIL DU VÆRE JOURNALIST OG GÅR I 3.G ELLER 2. HF?

Politiken og Oure Gymnasium inviterer dig, 3. G'ere og 2. HF'ere fra hele landet til tre dages journalistisk workshop om ungdomsliv i alle dets facetter. Hvad rykker for dig? Hvad sker der, når unge slås, elsker eller bare hænger ud? Skriv om det og vær forberedt på at lære, mens du skriver.

Workshoppen foregår på Oure Gymnasium på Sydbyn i efterårsferien. Du bliver indkvarteret på skolen og arbejder intensivt med journalistik i samarbejde med journalister fra Politiken og andre unge fra hele Danmark.

I løbet af de tre dage skal du skrive artikler om ungdomsliv til en avis, som bliver lavet i samarbejde med Politiken den sidste dag og

efterfølgende trykt. Holdet deles hver dag op i en indlands- og en kulturredaktion, der selv redigerer deres sektioner i tæt samarbejde med uddannelsesredaktør Jacob Fuglsang og tv-redaktør Henrik Palle fra Politiken.

På workshoppen arbejder du på en redaktion med flere daglige møder. Mellem møderne skriver du artikler ud fra redaktionsmødets beslutninger om genrer, vinkling og nyhedskriterier.

Hvis du gerne vil deltage i workshoppen, skal du skrive en motiveret ansøgning. Der er 35 pladser og Politiken og Oure Gymnasium vælger deltagerne. Deltagelse forudsætter, at du kan skrive og har kendskab til journalistikkens genrer og nyhedskriterier.

Ud over ovennævnte vil du i løbet af de tre dage møde oplægsholdere og blive afprøvet i dine holdninger.

Kurset er gratis. Politiken og Oure Gymnasium afholder alle udgifter bortset fra din transport.

Skolene i Oure Sport & Performance

Praktisk:

Du skal medbringe en bærbar computer og en mobiltelefon. Deadline for ansøgning er fredag 26/9 2012 kl. 12.00 De heldelelige får direkte besked fra Oure Gymnasium i deres mailbox senest 28/9 2012.

Ansøgningen sendes til: info@oure.dk og mærkes "Journalist" i emnefeltet eller sendes til Oure Gymnasium, Idrætsvej 1, 5883 Oure og mærkes: "Journalist" Det endelige program vil være at finde fra 17. September på www.oure.dk/gymnasium

Tid og sted

Kurset foregår fra søndag 14/10 kl. 12. til onsdag 17/10 kl. 14.00 på Oure Gymnasium.

Vel mødt

Jacob Fuglsang Uddannelsesredaktør
Henrik Palle TV- Redaktør – Politiken
Søren Jan Rasmussen og Jasper Mortensen – Oure